"ନିମ୍ବ" ତେଲ ଉଦ୍ୟୋଗ

ସାରା ବିଶ୍ୱରେ 'ନିମ୍ବବୃକ୍ଷ' ଆଜି ଏକ ଅମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପଦ ହିସାବରେ ପରିଗଣିତ ହେଉଛି । ଏହା ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ, ଓଡ଼ିଶା, କର୍ଣ୍ଣାଟକ, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ତାମିଲନାଡୁ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ରାଜସ୍ଥାନ ତଥା ପଶ୍ଚିମ ବଙ୍ଗରେ ବହୁଳ ଭାବରେ ଦେଖାଯାଏ । ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ 'ନିମ୍ବ' ବୃକ୍ଷକୁ ମଧ ଦେବତା ହିସାବରେ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରାଯାଏ । ଓଡ଼ିଶାର ବଲାଙ୍ଗୀର, ନୂଆପଡ଼ା ଓ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଆଦି ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କରେ ପ୍ରଚୁର ସଂଖ୍ୟାରେ ନିମ୍ବଗଛ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ନିମ୍ବଗଛର ବନୀକରଣ ଦ୍ୱାରା ମାଟି ଧୋଇହୋଇ ଯିବାରୁ ରକ୍ଷା କରାଯାଇପାରେ ଏବଂ ବନ୍ୟା ପ୍ରତିରୋଧ ମଧ ସହଜ ହୋଇଥାଏ । ଏହିଗଛ ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରର ମାଟି ଏବଂ ଜଳବାୟୁରେ ବଢ଼ିପାରେ । ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ଉତ୍ତାପ ଦୂଷିତ ଜଳକୁ ଏହା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାରେ ସହଯୋଗ କରେ । ଏହି ବୃକ୍ଷର ଛାଲି, ପତ୍ର ତଥା ମଞ୍ଜି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଂଶ ଆମର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ବ୍ୟବହାରରେ ଆସିଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାରର ପ୍ରତିକୂଳ ପରିବେଶରେ ବଢ଼ିପାରୁଥିବା ନିମ୍ବଗଛର ବିଭିନ୍ନ ଔଷଧୀୟ ଗୁଣସହ ଜୈବ ରସାୟନ ଜଣିକା ଥାଏ, ଯାହା କ୍ଷତିକାରକ ଜୀବାଣୁ ଓ କୀଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଖୁବ୍ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଚୁର ନିମ୍ବମଞ୍ଜି ମିଳୁଥିଲେ ମଧ ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି ତଥା ଉତ୍ପାଦନ କୌଶଳର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ଏଗୁଡ଼ିକ ଗାଁର ପ୍ରାଥମିକ ସଂଗ୍ରହକାରୀମାନେ ଖୁବ୍ କମ୍ ମୂଲ୍ୟରେ ସାହୁକାରମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରି କରିଦିଅନ୍ତି । ଏପରିକି ୫ କି.ଗ୍ରା. ନିମ୍ବମଞ୍ଜିର ମୂଲ୍ୟ ୪/୫ ଟଙ୍କା ହୋଇଥାଏ ।

ଆଜି ଆସନ୍ତୁ ନିମ୍ବ ମଞ୍ଜିକୁ ନେଇ କିପରି ଗାଁର ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଦଳ, ଦି ପଇସା ରୋଜଗାର କରିପାରିବା ସହ ସ୍ୱରୋଜଗାରୀ ହୋଇପାରିବ ସେ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

କଞ୍ଚାମାଲ : ନିମ୍ବତେଲ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ନିମ୍ବ ମଞ୍ଜିକୁ କଞ୍ଚାମାଲ ହିସାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ନିମ୍ବମଞ୍ଜି ସମସ୍ତ ଜଙ୍ଗଲ କିମ୍ବା ଜମିର ଆଡ଼ି କିମ୍ବା ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଥିବା ନିମ୍ବଗଛରୁ ହିଁ ପ୍ରାଥମିକ ସଂଗ୍ରହକାରୀମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥାଏ । ଅଧିକ ସଂଗ୍ରହକାରୀମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ଟି.ଡ଼ି.ସି.ସି. ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରାଯାଇପାରେ ।

ଉତ୍ପାଦନ ପଦ୍ଧତି : ନିମ୍ବମଞ୍ଜି ସାଧାରଣ ଭାବରେ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଉଥିବାରୁ ଏହାର ଅନେକ ଗୁଣାତ୍ମକ ମୂଲ୍ୟ ହ୍ରାସ ପାଉଛି, ତେଣୁ ଉଦ୍ୟୋଗୀବନ୍ଧୁମାନେ କଞ୍ଚାମାଲ କ୍ରୟ ସମୟରେ ନିମ୍ନ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା ଦରକାର ।

- ପୂର୍ଣ୍ଣମାତ୍ରାରେ ପାଚଳ ହୋଇଥିବା ଅର୍ଥାତ୍ ହଳଦିଆ ହୋଇଥିବା ଫଳ କିଣିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଖରାପ ମଞ୍ଜି ସହ ଭଲ ମଞ୍ଜି ମିଶା ନଯିବା ଉଚିତ୍ ।
- ମଞ୍ଜିଗୁଡ଼ିକ ଭଲ ଭାବରେ ଶୁଖିଥିବା ଦରକାର ।
- ମଞ୍ଜିଗୁଡ଼ିକ ପତଳା ଝୋଟ ତିଆରି ଅଖାରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହେଉ ନଥିଲେ,ଏହାର ଗୁଣାତ୍ମକମାନ କମିଯାଏ ।

ଉଦ୍ୟୋଗମାନେ କିପରି ଫଳରୁ ମଞ୍ଜି ବାହାର କରିବେ (କାରିଗରୀ କୌଶଳ)

- କ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା ଫଳକୁ ୧୨-୨୪ ଘଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭିଜାଇ ରଖିବେ ।
- ଫଳଗୁଡ଼ିକ ଭଲଭାବେ ଭିଜିଲା ପରେ ଝୋଟ ଅଖା କିମ୍ବା ସଫା ବାଲିରେ ରଗଡ଼ି ସଫା କରିବେ ।
- ସଂଗୃହୀତ ମଞ୍ଜି ସାଧା ପାଣିରେ ଭଲ ଭାବେ ପରିଷ୍କାର କରିବେ ।
- ଫଳ ସଂଗ୍ରହର ୪୮ ଘଣ୍ଟା ମଧରେ ମଞ୍ଜି ସଂଗ୍ରହ ହେବା ଦରକାର ।

ମଞ୍ଜି ଶୁଖାଇବା ପଦ୍ଧତି

- ଚୋପାଛଡ଼ା ମଞ୍ଜିକୁ ପତଳା ସ୍ତରରେ ବିଛାଇ ଶୁଖାଯିବା ଦରକାର ।
- ଭଲ ତେଲ ପାଇଁ ଅତି କମ୍‌ରେ ୩ ମାସ ସଂରକ୍ଷଣ କରି ରଖିବା ଦରକାର ।

ମଞ୍ଜି ଗଚ୍ଛିତ ରଖିବା ପଦ୍ଧତି

- ଅତି ଥଣ୍ଡାରେ ମଞ୍ଜିକୁ ରଖିଲେ ତାର ଗୁଣାତ୍ମକ ମାନ କମିଯାଏ ଓ କୀଟ ଆକ୍ରମଣର ସଂଭାବନା ବଢ଼ିଯାଏ ।
- ଝୋଟ ବସ୍ତାରେ ଶୁଷ୍କ ପରିବେଶରେ ଭଣ୍ଡାର ଘରେ ରଖାଯିବା ଉଚିତ୍ ।
- ବଡ଼ ବଡ଼ ମାଟି ପାତ୍ରରେ ମଧ ଏହାକୁ ରଖାଯାଇପାରେ ।

ସଂଗୃହୀତ ସଫା ତଥା ଶୁଖିଲା ନିମ୍ବମଞ୍ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଥମେ ଓଜନ କରି ତେଲ ନିର୍ଗତ ଯନ୍ତ୍ର ମଧକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ପ୍ରବେଶ କରାଯାଇଥାଏ । ମୋଟର ଚାଲିବା ପରେ ମଞ୍ଜିରୁ ତେଲ ବାହାରି ଆସେ ଓ ବଳକା ଅଂଶ ପିଡ଼ିଆ ହିସାବରେ ତଳେ ଜମାହୁଏ । ନିଷ୍କର୍ଷିତ ମଇଳା ତେଲକୁ ଫିଲଟର ସାହାଯ୍ୟରେ ଛଣାଯାଏ ଓ ସେଥିରେ ଥିବା ମଇଳାକୁ ପରିଷ୍କାର କରାଯାଏ । ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଟିଣ ବା ଡ଼ବାରେ ପ୍ୟାକ୍‌କରି ନିଜର ମୋହର ସହ ବଜାରକୁ ବିକ୍ରି ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥାଏ ।

ଆବଶ୍ୟକ ମେସିନ୍ ଓ ସରଞ୍ଜାମ

- ତେଲ ନିଷ୍କର୍ଷ ଯନ୍ତ୍ର - ୧୬ ପଟି ସହ କେଟଲ
- ୪ ହର୍ଷ କ୍ଷମତା ସମ୍ପନ୍ନ ବିଜୁଳି ମୋଟର
- ବେଲ୍ଟ
- ପୁଲି (ମୋଟର ଚଳାଇବା ନିମନ୍ତେ)
- ଫିଲ୍‌ଟର୍ (ତେଲ ଛଣା ନିମନ୍ତେ)

କାର୍ଯ୍ୟ ଦିବସ

ଏହି ନିମ୍ବ ତେଲ ଉତ୍ପାଦନ ଉଦ୍ୟୋଗ ବର୍ଷକୁ ହାରାହାରି ୬ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲିପାରେ ।

ଉତ୍ପାଦିତ ସାମଗ୍ରୀ

ସାବୁନ, ଜୈବ କୀଟନାଶକ, ନିମ୍ବ ତେଲ, ଜଡ଼ିବୁଟି ଔଷଧ, ନିମ୍ବ ପିଡ଼ିଆ ।

ବିକ୍ରି

ନିମ୍ବତେଲ ସାଧାରଣତଃ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ଗୁଜୁରାଟ, ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ରାଜ୍ୟରେ ବିକ୍ରି କରାଯାଉଛି ।

ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି

ଏହି ଉଦ୍ୟୋଗ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ବିଜୁଳିର ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ

ଏହି ଶିଳ୍ପ ଚଳାଇବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ୟୋଗୀମାନଙ୍କୁ

ହାରାହାରି ଟ. ୫୦,୦୦୦/- (ପଚାଶ ହଜାର) ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁଞ୍ଜିର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି । ଯଦି ନିଜେ ପୁଞ୍ଜି ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ହୁଏ ତେବେ ନିକଟସ୍ଥ ଜାତୀୟକରଣ ବ୍ୟାଙ୍କର ଶାଖା, ଖଦୀ କମିଶନ, ଖଦୀବୋର୍ଡ, ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ ସହ ଋଣ ପାଇଁ ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି ।

ଲାଭାଂଶ

ଏହି ଶିଳ୍ପର ୩୦%ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ ଲାଭ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି ।

୧) **ଶିଳ୍ପ ବସାଇବାର ସ୍ଥାନ**

ପ୍ରାୟତଃ ୧୦୦୦ ବର୍ଗ ଫୁଟ ଜାଗାରେ ଏହି ଶିଳ୍ପ ବସାଇ ଦିଆଯାଉଛି, ଯାହାକି ଉଦ୍ୟୋଗୀ ନିଜ ତରଫରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିପାରିଲେ ଉତ୍ତମ । ଏହି ଘରର ମାସିକ ଭଡା ୧,୦୦୦ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

୨) **କଳକବ୍‌ଜା**	**ସଂଖ୍ୟା/ଦାମ**	**ମୂଲ୍ୟ**
ତେଲ ନିଷ୍କର୍ଷ ଯନ୍ତ୍ର	୧ ନଂ	୯,୦୦୦
୪ଏଚ୍.ପି. ମୋଟର	୧ ନଂ	୨୫,୦୦୦
ବେଲ୍ଟ (୧.୫)	୧ ନଂ	୫,୦୦୦
ତେଲ ଛଣା ଫିଲ୍ଟର	୧ ନଂ	୧୦,୦୦୦
	ମୋଟ	୪୯,୦୦୦
ସେଲ୍‌ସ ଟ୍ୟାକ୍ସ		୩,୯୨୦
	ମୋଟ	୫୨,୯୨୦
	ବା	୫୩,୦୦୦

୩) **କଞ୍ଚାମାଲ (ମାସିକ)**	
ନିମ୍ବମଞ୍ଜି ଟ.୩୫୦ କ୍ୱି.ପ୍ରତି (ଘଣ୍ଟାକୁ ୨୦ କି.ଗ୍ରା ହିସାବରେ)	୧୪,୦୦୦
ଟିଣ ପ୍ୟାକିଂ ପାଇଁ	୭,୮୦
ମୋଟ	୧୪,୭୮୦

୪) **ଦରମା**	
ପରିଚାଳକ ୧ ଜଣ	୧୮,୦୦୦
ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ୧ଜଣ	୧୨,୦୦୦
ଶ୍ରମିକ ୧ଜଣ	୧୦,୦୦୦
ମୋଟ	୪୦,୦୦୦

୫) ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ, ବିଜୁଳି ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	୪,୦୦୦

୬) **ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ (ମାସିକ)**	
ସାଧାରଣ ବୀମା	୨୦୦
ଯନ୍ତ୍ରପାତି ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ	୩୦୦
ଯାତାୟତ ଇତ୍ୟାଦି	୫୦୦
ବିକ୍ରି ଖର୍ଚ୍ଚ (ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର)	୧,୦୦୦
ଅଫିସ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ	୫୦୦
ମୋଟ	୨,୫୦୦

୭) **ମୋଟ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ଖର୍ଚ୍ଚ (ମାସିକ)**	
ଯନ୍ତ୍ରପାତି/କଳକବ୍‌ଜା	୫୩,୦୦୦
ଘରଭଡ଼ା	୧,୦୦୦
କଞ୍ଚାମାଲ୍	୧୪,୭୦୦
ବିଜୁଳି ଓ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ	୪,୦୦୦
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ	୨,୫୦୦
ଦରମା ଇତ୍ୟାଦି	୪,୦୦୦
ମୋଟ	୭୯,୨୦୦

୮) **ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ ପରିମାଣ**	
ଉଦ୍ୟୋଗୀର ନିଜ ପାଣ୍ଠିରୁ (୧୦%)	୭,୯୦୦
ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଋଣ (୯୦%)	୭୧,୧୦୦
ମୋଟ	୭୯,୦୦୦

୯) **ମୋଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ମୂଳଧନ (ମାସିକ)**	
କଞ୍ଚାମାଲ	୧୪,୭୮୦
ଦରମା	୪,୦୦୦
ବିଜୁଳି	୪,୦୦୦
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	୨,୫୦୦
ମୋଟ	୨୫,୨୮୦

୧୦) **ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ପାଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ :**	
ମୋଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପୁଞ୍ଜି (ମାସିକ ୨୫,୦୦୦)	୩,୦୦,୦୦୦
ଯନ୍ତ୍ରପାତିର କ୍ଷତି (୨୦%)	୧୦,୬୦୦
ବ୍ୟାଙ୍କ ଋଣର ସୁଧ (୧୫%)	୧୦,୬୬୫
ମୋଟ ଖର୍ଚ୍ଚ	୩,୨୧,୨୬୫

୧୧) **ବାର୍ଷିକ ଲାଭ କ୍ଷତି :**

ବାର୍ଷିକ ହାରାହାରି ୪୮ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ନିମ୍ବ ତେଲ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇପାରିବ ।

◆ ନିମ୍ବ ତେଲ କି.ଗ୍ରା.ର ମୂଲ୍ୟ ୫୦.୦୦ ହିସାବରେ (୪୮ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ)	୨,୪୦,୦୦୦
◆ ନିମ୍ବ ପିଡ଼ିଆର ଦାମ୍ ୫.୦୦ ୪୮୦୦	୨,୪୦,୦୦୦
ମୋଟ ବିକ୍ରିମୂଲ୍ୟ	୪,୮୦,୦୦୦
ବାର୍ଷିକ ଲାଭ	୧,୫୯,୦୦୦
ସମସ୍ତ ଦେୟ ବାଦ୍ ମାସିକ ଲାଭ	୧୩,୨୫୦

ମାସିକ ଦେୟ	
ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ସୁଧ	୮୯୦
ସେଲ୍‌ସ ଟ୍ୟାକ୍ସ	୨,୦୦୦
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ	୧,୫୦୦
ମୋଟ	୩,୩୯୦
ନିଟ୍ ଲାଭ (ମାସିକ)	୯,୮୬୦

ବିକ୍ରି କରିବାର ସ୍ଥାନ :

- ରାସାୟନିକ ସାର ଦୋକାନ
- ଦୈନିକ ବଡ଼ ବଜାର/ହାଟ
- ସରକାରୀ କୃଷି କିମ୍ବା ଉଦ୍ୟାନ ବିଭାଗ ଫାର୍ମ
- ଖଦୀ ଓ ଗ୍ରାମୋଦ୍ୟୋଗ ସଂସ୍ଥାର ଶୋରୁମ୍
- ସାବୁନ୍ ତିଆରି କାରଖାନା
- ଜଡ଼ିବୁଟିରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଔଷଧ ତିଆର କାରଖାନା
- ଜୈବିକ ସାର ତିଆରି କାରଖାନା

୧୩) **ମେସିନ୍ ମିଳିବାର ସ୍ଥାନ :**

ପବନ୍ କୁମାର ଜିନ୍ଦଲ,
ତାରିଣୀ ମିଲ୍ ଷ୍ଟୋର୍
ହନୁମାନ ଲକ୍ ମେନ୍‌ରୋଡ
କଣ୍ଟାବାଞ୍ଜୀ - ୭୬୭୦୩୯
ଦୂରଭାଷା -୬୬୫୭-୨୧୨୦୨/୨୦୨୩୭

୧୪) **ପୁଞ୍ଜି ମିଳିବାର ସ୍ଥାନ**

ଜଣେ ଆଗ୍ରହୀ ଉଦ୍ୟୋଗୀ ନିମ୍ବ ତେଲ ଉଦ୍ୟୋଗୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ହେଲେ ନିମ୍ନ ସଂସ୍ଥା ସହ ସଂପର୍କ କରାଯାଇପାରେ ।

- ସ୍ଥାନୀୟ ଜାତୀୟକରଣ ବ୍ୟାଙ୍କର ଶାଖା
- ଖଦୀ ଓ ଗ୍ରାମୋଦ୍ୟୋଗ ବୋର୍ଡର ଜିଲ୍ଲା ଶାଖା
- ହରିଜନ ଓ ଆଦିବାସୀ ଅର୍ଥ ଲଗାଣ ନିଗମର ଜିଲ୍ଲା ଶାଖା (ହରିଜନ ଓ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ପାଇଁ)
- ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମର ଜିଲ୍ଲା କିମ୍ବା ଆଞ୍ଚଳିକ ଶାଖା

ଆପଣ ଯଦି ଏହି ଶିଳ୍ପ ବସାଇବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ତେବେ ବଜାର ସୃଷ୍ଟି , ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଯୋଗାଣ, ଉତ୍ପାଦନ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବୈଷୟିକ ବିବରଣୀ ନିମନ୍ତେ ନିମ୍ନ ଠିକଣାରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଉଦ୍ୟୋଗ ବିକାଶ
ମାର୍ଫତ୍ - ସଂଯୋଗ
ରୋଡ୍ ନଂ-୨, କଣ୍ଟାବାଞ୍ଜି - ୭୬୭୦୩୯, ବଲାଙ୍ଗୀର
ଦୂରଭାଷା - ୦୬୬୫୭ - ୨୧୪୪୨
ଇ ମେଲ୍ -srj_kbj@rdiffmail.com
ପ୍ରସ୍ତୁତି : କମଳେଶ ମହାନ୍ତି

❖